

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» та деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Європейської системи цифрової ідентичності»

1. Мета

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» та деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Європейської системи цифрової ідентичності» (далі – проект акта) розроблено з метою створення сучасної, безпечної та сумісної з європейськими стандартами системи електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг, що базується на використанні цифрових документів користувача, європейського гаманця з цифровою ідентифікацією та забезпеченні повного контролю особи над власними персональними даними.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблений відповідно до Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (*acquis* ЄС), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 року № 438, за ініціативою Міністерства цифрової трансформації України.

Необхідність прийняття проекту акта зумовлена стратегічним курсом України на інтеграцію до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу та потребою приведення національного законодавства у відповідність до Регламенту (ЄС) № 910/2014 (eIDAS) з урахуванням змін, внесених Регламентом (ЄС) 2024/1183 щодо запровадження Європейської системи цифрової ідентичності.

Чинна нормативна база потребує оновлення, оскільки наразі відсутні належні правові умови для визнання новітніх електронних довірчих послуг та засобів електронної ідентифікації між Україною та Європейським Союзом. Окремого правового врегулювання потребує використання європейських гаманців з цифровою ідентифікацією (EUDI Wallet), які мають забезпечити користувачам можливість безпечно зберігати, управляти та використовувати персональні ідентифікаційні дані особи і електронні посвідчення атрибутів.

Крім того, існує об'єктивна проблема неузгодженості понятійно-термінологічного апарату із законодавством ЄС та відсутності нормативного врегулювання нових видів електронних довірчих послуг (електронного архівування, електронних журналів, кваліфікованої реєстрованої електронної доставки та електронних посвідчень атрибутів).

Причиною необхідності посилення державного нагляду є фіксація випадків неправомірного використання електронних підписів, видачі сертифікатів без належної верифікації особи та несвоєчасного реагування на інциденти кібербезпеки.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується внести зміни до Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», виклавши його в новій редакції а також внести зміни до деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Європейської системи цифрової ідентичності, зокрема:

визначити правові засади функціонування європейського гаманця з цифровою ідентифікацією як засобу електронної ідентифікації з високим рівнем надійності;

передбачити добровільність використання такого гаманця та його безоплатність для фізичних осіб з можливістю вибіркового розкриття даних (мінімізації передачі персональних даних);

запровадити електронні посвідчення атрибутів як офіційний інструмент підтвердження статусу, права чи повноваження особи в електронній формі;

врегулювати нові види послуг, що забезпечують цілісність, хронологію та відтворення документів;

посилити вимоги до державного нагляду, реагування на інциденти безпеки, встановлення фінансових гарантій та адміністративної відповідальності надавачів послуг.

Механізмом реалізації акта є запровадження відповідних технічних та організаційних вимог до надавачів довірчих послуг та впровадження практичних сценаріїв: підтвердження особою факту досягнення відповідного віку без розкриття повних паспортних даних, дистанційне отримання фінансових послуг із використанням верифікованих даних, а також онлайн-підтвердження

професійного статусу чи повноважень керівника без необхідності подання паперових довідок.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти: Закони України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист персональних даних», «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів та не матиме прямого чи опосередкованого впливу на їх надходження та витрати.

Фінансово-економічні розрахунки до проекту акта додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить норми, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, зокрема імплементації Регламенту (ЄС) № 910/2014 (eIDAS).

Проект акта не містить норм, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; не впливає на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; не створює підстав для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття та реалізація проекту акта забезпечить формування сучасної правової основи для використання цифрових документів, засобів електронної ідентифікації, електронних посвідчень атрибутів та електронних довірчих послуг відповідно до європейських підходів.

Для громадян основним результатом стане можливість безпечного використання європейського гаманця з цифровою ідентифікацією та цифрових підтверджень у повсякденних і транскордонних сценаріях. Зокрема, особа зможе підтверджувати необхідні дані без передачі надлишкової інформації, використовувати цифрові документи під час отримання послуг в Україні та за кордоном, а також здійснювати юридично значущі дії онлайн із застосуванням кваліфікованого електронного підпису.

Для бізнесу та держави очікуваним результатом є зменшення обсягу паперового документообігу, прискорення електронної взаємодії, підвищення юридичної визначеності електронних документів та створення умов для використання електронного архівування, кваліфікованої реєстрованої електронної доставки, електронних журналів і електронних посвідчень атрибутів.

Посилення вимог до кібербезпеки, державного нагляду, фінансових гарантій та адміністративної відповідальності надавачів послуг сприятиме кращому захисту персональних даних, зменшенню ризиків неправомірного використання електронних підписів і сертифікатів, а також оперативнішому реагуванню на інциденти безпеки.

Реалізація акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Громадяни	Позитивний	Можливість безпечного

		використання європейського гарантія з цифровою ідентифікацією та цифрових підтверджень у повсякденних і транскордонних сценаріях без передачі надлишкової інформації.
Суб'єкти господарювання	Позитивний	Зменшення обсягу паперового документообігу, створення умов для використання електронного архівування, кваліфікованої реєстрованої електронної доставки, електронних журналів і електронних посвідчень атрибутів.
Держава	Позитивний	Інтеграція до європейського цифрового простору, розвиток цифрової економіки, підвищення рівня кібербезпеки та вдосконалення державного нагляду у сфері електронних довірчих послуг.

**Перший заступник Міністра
цифрової трансформації України**
_____ 2026 р.

Валерія КОВАЛЬ